

Sivistysvaliokunnalle

Asia: HE 228/2022 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista annetun lain 5 §:n muuttamisesta

Suomen Vanhempainliitto kiittää eduskunnan sivistysvaliokuntaa lausuntopyynnöstä ja esittää kirjallisena lausuntonaan seuraavaa.

Hallituksen esityksen tavoitteena on lisätä työnteon kannustimia parantamalla työstä saatavaa taloudellista hyötyä ja tukea lapsiperheiden ostovoimaa. Esityksellä pyritään vähentämään myös asiakasmaksujen kannustinloukkuvaikutuksia. Esitys tukee erityisesti keskituloisten perheiden asemaa ja ostovoimaa. Pienituloiset perheet ovat jo maksuttoman varhaiskasvatuksen piirissä. Esitettyjen muutosten myötä yhä useampi lapsiperhe vapautuu varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista.

Vanhempainliitto pitää esitystä perheiden kannalta hyvänä. Esityksellä tuetaan perheiden maksukykyä vaikeassa yhteiskunnallisessa tilanteessa, jossa sähkön hinnan lisäksi elinkustannukset nousevat huomattavan paljon. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksut eivät saa muodostaa estettä varhaiskasvatukseen osallistumiselle ja kaikilla lapsilla tulee olla yhtäläiset mahdollisuudet osallistua laadukkaaseen varhaiskasvatukseen. Aikataulu 1.3.2023 esityksen voimaantuloon on perheiden näkökulmasta hyvä, koska elinkustannusten nousu jatkaa kasvuaan kiihtyvällä vauhdilla.

Yksityisen palvelun tuottajan asiakasmaksut

Yksityinen varhaiskasvatus määrittelee palveluntuottajana itse palvelusta perittävän hinnan, jolloin asiakasmaksulain maksualennukset eivät koske sitä. Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön valmisteilla olevassa hallituksen esityksessä on määrä korottaa yksityisen hoidon tuen hoitolisää 100 eurolla. Vanhempainliitto pitää tärkeänä sitä, että valmistelutyö on käynnissä. Hoitolisän korotus tulee kohdistumaan kuitenkin vain perheisiin, jotka ovat oikeutettuja hoitolisään, jolloin korotus hyödyttää ainoastaan pienituloisempia perheitä. Mikäli yksityiset palveluntuottajat pitävät palvelumaksunsa nykyisellään, yksityinen varhaiskasvatus muuttuu jatkossa suurimmalle osalle perheistä kalliimmaksi. Tämä voi johtaa siihen, että perheet saattavat siirtää lapsensa yksityisestä varhaiskasvatuksesta kunnalliseen varhaiskasvatukseen. Tällaisia siirtoja on tapahtunut jo aikaisemmin asiakasmaksujen alennusten seurauksena. Hallituksen esitys aiheuttaa sen, että kuntien tulee arvioida palvelusetelien arvoja ja mahdollisesti korottaa niitä. Palvelusetelin mahdollinen korotus saattaa tapahtua viiveellä, jolloin perheet saattavat joutua odottamaan palvelusetelin arvon nousua ja sen vaikutuksia varhaiskasvatusmaksuihin.

Lopuksi

Vanhempainliitto on erittäin huolestunut varhaiskasvatuksen nykytilanteesta. Lapsimäärät ja erityisesti pienten, alle 3-v. lasten määrä varhaiskasvatuksessa tulee kasvamaan asiakasmaksujen alennuksen sekä elokuussa voimaan astuneen perhevapaa uudistuksen myötä. Varhaiskasvatuksessa on ollut jo pidempään vakava henkilöstöpula. Koulutetun henkilökunnan puutteella on suora vaikutus varhaiskasvatuksen laatuun. Monet kunnat ovat jo nyt suurissa vaikeuksissa lainsäädännön vaatimusten kanssa. Varhaiskasvatuksen resurssien ja laadun parantamiseen tarvitaan nopeita ja vaikuttavia toimia.

SUOMEN VANHEMPAINLIITTO RY.

Helsingissä, 26.10.2022

Saija Ohtonen-Jones

toiminnanjohtaja

Merja Korhonen

varhaiskasvatuksen asiantuntija

